

Uvodna bilješka

Foto: Demil Žilić

Od trenutka kada je cijela situacija s pandemijom počela, kada je kultura, pogotovo u području izvedbenih umjetnosti stala, čitava kazališna zajednica počela je razmišljati kako djelovati u tom stanju prisilnog mirovanja, kako odgovoriti na novonastalu situaciju koja nas je sve zatekla nespremne.

Monovid-19 jedan je od mogućih odgovora, a rezultat je suradnje *web*-portala Drame.hr, SPID-a (Saveza scenarista i pisaca izvedbenih djela) i časopisa Kazalište, te okuplja devetnaest hrvatskih dramatičarki i dramatičara. Tomislav Zajec, Dino Pešut, Nina Mitrović, Ivana Vuković, Rona Žulj, Espi Tomičić, Dubravko Mihanović, Mirna Rustemović, Katja Grcić, Jasna Jasna Žmak, Vedrana Klepica, Olja Lozica, Dina Vukelić, Beatrica Kurbel, Ivan Penović, Ivana Sajko, Luka Vlašić, Tena Štivičić i Goran Ferčec odazvali su se pozivu da kroz monološku formu progovore o životu u izolaciji i svemu onome što takav život sa sobom potencijalno donosi.

Broj 19 zadao nam je sam virus, kao što je i sam naziv projekta svojevrsna jezična igra s tim „nevidljivim neprijateljem“ koji nam nezaustavljivo i nepovratno mijenja svakodnevicu. Posljednjih tjedana životna maksima gotovo cijele zemaljske kugle postala je „ostani doma“, drži distancu, osami se, izoliraj se. U tom smislu upravo smo u monološkoj formi pronašli svojevrsan dramski pandan situaciji izolacije. No monološka forma uvijek u sebi skriva i sugovornika, onog Drugog, onog kojem govorimo, kojeg zazivamo da nas čuje, kao što i situacija samoizolacije čuva čežnju za svima onima od kojih smo odvojeni. Istovremeno situacija samoizolacije dramaturški je vrlo potentna jer je nova, nepoznata, izvlači na vidjelo stvari o kojima nismo dosad razmišljali. Ona otvara i niz pitanja i strahova. Nije to samo strah od virusa, nego i strah od budućnosti, strah od ekonomske krize i egzistencijalne ugroženosti, od toga da gubimo kontrolu nad vlastitim životima, ali i da moramo biti spremni na mnoge promjene. Vrlo brzo virus je postao i političko pitanje, jer su se u cijelu priču uvukla i kršenja osobnih sloboda koja su pak dovela u pitanje i temelje demokracije, kao i održivost uspostavljenih gospodarskih paradigmi.

MONOVID-19

Upravo na tragu tih misli nastao je i niz dramskih glasova Monovida-19. Dramatičarke i dramatičari imali su mogućnost ispisivati ih iz četiriju različitih pozicija: pozicije novostvorenog lika, postojećeg lika neke svoje već napisane drame, postojećeg lika drugog kanonskog pisca ili pak iz pozicije stvarne povijesne ili suvremene ličnosti.

Izbori perspektiva i tema bili su vrlo različiti, kreću se u širokom rasponu, od krajnje intimnih do vrlo kritičkih refleksija, pri čemu, naravno, jedna ne isključuje drugu. U vlastitoj samoizolaciji dramatičarke i dramatičari dali su glas drugima, istovremeno nama dajući šansu da se u tim drugima prepoznamo, da razbijemo ili pak potvrdimo neke svoje vlastite sumnje i neizvjesnosti. Nitko zapravo ne zna što će u konačnici ova situacija donijeti, što će nam sve oduzeti, a čemu će nas, s druge strane, vratiti.

Monovid-19 ostat će kao zapis njenih strahovanja, nadanja, kritičkog promišljanja. Ostat će kao zapis jednog višeglasja, ali i jednog zajedništva, jer paradoks ove situacije sadržan je upravo u tome da nas ona istovremeno razdvaja, ali i spaja na jedan sasvim nov način.

Jelena Kovačić i Ivor Martinić, urednici